

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVEDIJOJE INFORMACINIS LEIDINYS

Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige

Nr. 2 (12)

2008 m. gegužis

Šio numerio rėmėjas:
Sponsor för detta nummer:

TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR
IŠEIVIJOS DEPARTAMENTAS
priė Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Pristatome:

Indrė Daunytė

Vi presenterar:

Nuo šių metų sausio 1 d. pradėjo dirbti LR kultūros atašė Švedijai ir Suomijai. Prieš atvažiuodama į Stokholmą, 3 metus dirbo kultūros atašė Jungtinėje Karalystėje.

Prieš tai dirbo Kultūros ministro atstove spaudai, naujų agentūroje BNS, Atviros Lietuvos fonde, tarptautiniame teatro festivalyje „Naujosios dramos akcija“, rašė kultūros ir meno leidiniams („Kultūros barai“, „7 meno dienos“, „Literatūra ir menas“, „Teatras“, „Lietuvos ryto“ priedui – „Mūzų malūnas“).

Pomėgiai – kalnų slidinėjimas, kelionės, teatras, kinas.

Sedan 1:a januari verkar Indre Daunyte som Litauens kulturattaché för Sverige och Finland. Innan placeringen i Stockholm innehade Indre samma tjänst i Storbritannien.

Och dessförinnan har Indre arbetat som presstalesman för kulturministern, på nyhetsbyrån BNS, på Open Lithuania Fund, internationella teaterfestivalen „Naujosios dramos akcija“, samt skrivit för kultur- och konstpublikationerna: „Kultūros barai“; „7 meno dienos“; „Literatūra ir menas“; „Teatras“ och „Muzu malunas“.

Intressen: skidåkning, resor, teater och film.

LBŠ laikraščiui 5-eri!

Audronė Vodzinskaitė-Städje

LBŠ laikraščio ats. redaktorė

Diskutuojant sausio mėnesio numerio medžiagas, Vasario 16-osios, Baltijos 5-mečio jubiliejų paminėjimą, Virginija Langbakk prisiminė, jog ir laikraštis pradėtas leisti 2003-aisiais, Lietuvių bendruomenei Švedijoje derlingais metais: vasario mėnesį išėjo pirmas LBŠ Informacinio leidinio numeris, o pavasarį susikūrė šokių kolektyvas „Baltija“. Penkeri metai prabėgo taip greit, besisukant su straipsnių surinkimu, jų redagavimu, vertimu, maketavimu, spausdinimu, kad nedaug betruko, jog mažasis jubiliejus būtų praėjęs net nepastebėtas.

Jubiliejus – gera proga suvesti rezultatus, atsigręžus pasižiūrėti, kiek ir ko padaryta. Kartu pamąstyti ir apie ateitį, ką dar galima nuveikti.

Šis laikraštis – tai pats tikriausias Lietuvių bendruomenės Švedijoje metraštis, atspindintis visą LBŠ veiklą, įvykius. Vargu ar LBŠ turėjo kada taip gausiai aprašytus bei iliustruotus renginius. LBŠ veiklai garsinti bei išsaugoti laikraštis siunčiamas į Lietuvos Nacionalinę biblioteką.

Nuo 2005 metų spausdiname interviu su vyres-

niosios kartos atstovais, o nuo 2006 m. skyrelyje „Susipažinkime“ pristatome aktyvesnius bendruomenės narius, kurių darbai gal nėra itin matomi, bet labai reikalingi. Įdomūs Virginijos Langbakk straipsniai, kuriuose analizuojami LBŠ valdybos rengtų apklausų rezultatai. Dr. Sigutės Radzevičienės straipsnis „Lietuviai ir Švedijos vidaus politika XX a. 5-ajame dešimtmetyje“, spausdintas 2 ir 3 numeriuose, daug kam padėjo suprasti dabartinę švedų politiką bei nuostatas. J. Baltrušaitytės-Axelson interviu su balerina Jurgita Dronina gražiai pradėjo seriją straipsnių apie Švedijoje dirbančius iškilus lietuvius.

Per 5-kerius metus išėjo 11 laikraščio numerių. Apimtis išaugo nuo 4 iki 16 puslapių. Pirmajame numeryje buvo daug erdvės ir didelės raidės, vėliau su kiekvienu numeriu, dėl informacijos gausos, raidės vis mažėjo (nuo 8-o numerio jos jau minimalios), o straipsniai „supresuoti“ maksimaliai. Laikraštis turėjo nemažą įtaką plečiant LBŠ veiklą. Bendruomenės nariai skaitydami apie renginius pasiūlo naujų idėjų ar tiesiog išitraukia į jų organizavimą, tuo praturtindami mūsų visų gyvenimą Švedijoje.

Tęsinys 7-e psl.

Gausios Skånės lietuvių gretos apsijungė į Lietuvių bendruomenės Švedijoje filialą

Virginija Langbakk

LBŠ pirmininkė / LFS ordförande

Vasario mėnesį, minėdami Lietuvos valstybės atkūrimo 90-metį, pietų Švedijoje gyvenantys lietuviai įkūrė pirmą „naujų“ laikų regioninį padalinį - LBŠ filialą Skånėje.

*Susirinkimą atidarol
Mötet öppnas av
A.Klimčiauskas*

Į netoli Helsingborgo esantį Viklingės kaimelį vasario 17 dieną sugužėjo virš šimto suaugusių ir vaikų, kurie ne tik lietuvių kalba užtvindė kultūros namų salę, bet ir „okupavo“ visą apylinkę, aukštai iškeldami Lietuvos vėliavą ir išdidžiai giedodami himną - Lietuvos tautinę giesmę.

Susirinkusius ambasados ir ambasadoriaus Remigijaus Motuzo vardu pasveikino Lietuvos ambasados Švedijoje konsulas Antanas Muralis, kuris informavo apie ambasados konsulinės paslaugas, kurios vieną kartą per mėnesį bus teikiamos pietuose gyvenantiems lietuviams. Lietuvos Respublikos Generalinis garbės konsulas Ingmar Ingstad maloniai pasiūlė naudotis jo patalpomis.

Steigiamasis susirinkimas buvo neeilinis daugeliu prasmių tuo, kad džiaugsmingas filialo organizavimas vyko keliais etapais. Pirmiausia reikėjo papasakoti apie lietuvių bendruomenę bei jos veiklą, padiskutuoti apie tai, kodėl egzistuoja bendruomenė ir ką ji duoda kiekvienam lietuviui ar jo šeimai. Pasidomėjus, ar skoniečiai nemano, kad galėtų steigti atskirą bendruomenę, visi vienbalsiai ir garsiai patvirtino, kad jie nori būti ir dirbti kartu su visais lietuviams Švedijoje.

Patvirtintus LBŠ įstatus bei metinį nario mokesčių, buvo daroma pertrauka tam, kad vaišių metu skoniečiai turėtų progą nuspręsti, ar jie nori būti LBŠ nariais, užpildyti prašymus ir sumokėti nario mokesčių. Beveik visi dalyvavę lietuviai nusprendė tapti LBŠ nariais ir Valdybos rinkimui buvo išdalintos net 38 nario kortelės!

Balsavimas / Omröstning

Dar linksmiau buvo stebėti, kiek daug kandidatų į pirmąją valdybą siūlė naujieji LBŠ filialo Skånėje nariai. Net vienuolika žmonių - penkios moterys ir šeši vyrai buvo pasiūlyti į valdybą, iš kurių buvo išrinkti septyni nariai: trys moterys ir keturi vyrai.

Lietuviai Skånėje domisi viskuo ir noriai kviečia pas save. Ten jau veikia stipri krepšinio komanda, yra kelios lietuvių kalbos mokytojos.

Lietuvos valstybės atkūrimo 90-mečio šventė, o taip pat ir bendradarbiavimas su LBŠ prasidėjo Klaipėdos džiazų koncertu. Skoniečiai labai laukia „Baltijos“ koncerto, spektaklių vaikams ir

LBŠ Skånės filialo valdyba / LFS Skåne styrelse

suaugusiems, norėtų kartu rengti Joninių ar Velykų šventes. Daugelis lietuvių jau lankosi LBŠ svetainėje ir žavisi mūsų laikraščiu.

Įsikūrus Skånės filialui, stiprėja ir mūsų jėga bei galimybės parodyti Lietuvą bei jos kultūrą Švedijoje.

Vakarui baigiantis, taip pat dalyvavęs aštuonmetis mūsų konsulo sūnus Augustinas pareiškė, kad jis irgi nori būti lietuvių bendruomenės Švedijoje nariu.

LBŠ Skånės filialo nariai / LFS Skåne medlemmar

Sammanfattning:

Litauer i Skåne etablerade Litauiska föreningen i Sveriges lokalavdelning

I februari etablerade de litauer som bor i södra Sverige en skånsk avdelning av Litauiska föreningen i Sverige.

Den 17:e februari samlades över 100 vuxna och barn i Viklinge nära Helsingborg. De närvarande välkomnades av litauiske konsulen Antanas Muralis. Litauiska Republikens honorärkonsul Ingmar Ingstad erbjöd sina lokaler till användning.

Etableringen ägde rum i flera steg. Först berättades det om Litauiska föreningen i Sverige - varför den finns och vad den erbjuder varje litauer och hans eller hennes familj. Litauerne i Skåne valde att inte etablera en egen fristående förening, utan istället att samarbeta med andra litauer i Sverige. Under pausen hämtades så många som 38 LFS-medlemskort ut!

Litauerne i Skåne är intresserade av många saker och välkomnar hjärtligen andra att komma på besök. Det finns redan ett basketlag samt ett antal lärarinnor i litauiska språket.

Etableringen av avdelningen i Skåne stärker våra möjligheter att berätta om Litauen och förmedla litauisk kultur i Sverige.

LBŠ Skånės filialo valdybos pristatymas

Egidijus Meškėnas – LBŠ Skåne valdybos **pirmininkas**. Į Švediją atvyko 1999 m. Vedęs. Su žmona Birute augina 10 metų dukrą Gabrielę. 2001 m. įgijo Kauno kolegijos aukštesniųjų studijų verslo administratoriaus kvalifikaciją. Nuo 2004 m. dirba stovybinės įmonės vadovu. Laisvalaikiu mėgsta krepšinį, keliones, kiną bei bendrauti su draugais.

Virgilijus Šauklys - LBŠ Skåne **iždininkas**. Kai 1994 m. išėjo akademinį atostogų iš LŽŪU mehanizacijos fakulteto ketvirtojo kurso, išvažiavo dirbti į Šveicariją, po to – į Angliją, kol 1998 m. atvyko į Švediją. Čia iki 2008 m. dirbo ūkvedžiu šiltnamių ūkyje. Šiuo metu pereina į nuosavą verslą. Su žmona Egle augina dukrą Ugnę ir sūnų Jokūbą. Laisvalaikiu mėgsta bendrauti su draugais. Kitas pomėgis – automobiliai.

Jolanta Nilsson – LBŠ Skåne Valdybos **sekretorė**. Švedijoje gyvena nuo 1997 m. balandžio. Lietuvoje baigė Senojo Vilniaus universiteto informacijos ir komunikacijos fakultetą. Jau septinti metai dirba Landskronoje bibliotekininke ir užklasiųjų renginių organizatore. Augina aštuonerių metų sūnų Dovydą. Pomėgiai: gėlininkystė, sodininkystė, kelionės.

Almantas Klimčiauskas – LBŠ Skåne atsakingas už **renginių organizavimą**. 1992 metais baigė Buivydiskių aukštesniosios žemės ūkio mokyklos zootechnikos specialybę. 1997 m. vedė Brigitą Vaitkevičiūtę. Kartu augina dvi atžalas: Lukreciją (10 m.) ir Vytautą (7 m.). 1998 m. atvyko į Švediją, 8 metus dirbo avių fermoje Ljungbyhed. Dabar dirba ÖMT ÅKERI AB. Laisvalaikiu domisi ir važinėja sportiniais motociklais, mėgsta išskylauti su šeima ir draugais.

Raimonda Bartkutė – LBŠ Skåne atsakinga už **reklamą ir informacijos platinimą**. Į Švediją atvyko prieš devynerius metus. Čia susipažino su savo vyru Edmundu. Augina du vaikučius: penkerių Karoliną ir dvejų Luką. Šiuo metu mokosi švedų kalbos, studijuoja socialinę slaugą ir dirba lietuvių kalbos mokytoja. Laisvalaikio pomėgiai: išvykos su šeima, muzika, knygos, rankdarbiai, kulinarija.

Donaldas Bartkus – LBŠ Skåne atsakingas už **sportinę veiklą**. Į Švediją atvyko 1996 metais. Švedijos Höganäs Basket krepšinio komandos narys (kol kas sportuoja aktyviai). Vedęs, žmona Laima. Dirba UAB „Desaitas“ komercijos direktoriumi. Pomėgiai: sportas, žvejyba.

Evelina Dapkevičienė – LBŠ Skåne atsakinga už **jaunimo ir vaikų veiklą**. Į Švediją atvyko prieš pusę metų. 2004 m. baigė socialinio darbo bakalauro studijas Šiaulių universitete ir įgijo socialinio pedagogo profesinę kvalifikaciją. Ištekėjusi, vyras Vygantas dirba stovybinėje įmonėje. Augina 10 metų dukrą Ugnę. Laisvalaikiu mėgsta skaityti knygas, keliauti, bendrauti su draugais.

Sammanfattning: Presentation av styrelsen i LFS Skåne

Ordförande – **Egidijus Meskenas**; sekreterare – **Jolanta Nilsson**; kassör – **Virgilijus Šauklys**; ansvarig för organisation och planering av LFS Skånes olika evenemang – **Almantas Klimciauskas**; LFS Skånes ansvariga för reklam och informationsdistribution – **Raimonda Bartkute**; ansvarig för sportaktiviteter i LFS Skåne – **Donaldas Bartkus**; ansvarig för LFS Skånes barn- och ungdoms-verksamhet – **Evelina Dapkevičienė**.

Skånės lietuvis

LBŠ Skånės valdyba/ LFS Skåne styrelse

Labai sunku apibūdinti „skonietį“, nes turbūt sutiksime, kad kiek žmonių, tiek ir nuomonių.

Žvelgiant atgal į 1996-2000 m., „skonietį“ daugelis matė kaip žmogų dirbantį įvairius ūkio darbus. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, lietuvių padėtis Skånėje pasikeitė. Žmonės tapo drąsesni: atsivežė savo šeimas, pradėjo steigti nuosavas įmones, daugiau bendrauti tarpusavyje.

Jeigu bandytume apibūdinti vienu sakiniu - tai yra darbštus, komunikabilus ir padedantis kitiems lietuvis, arba - žmogus su išmintimi, kuri atėjo per patirtį.

Sammanfattning: Skånelitauern

Det är mycket svårt att beskriva Skånelitauern, eftersom det finns lika många åsikter som det finns människor. År 1996-2000 arbetade de med jordbruk och där tillfälle i övrigt gavs. När Litauen blev medlem i EU förändrades litauernas ställning i Skåne. De blev modigare, tog hit sina familjer, startade egna företag och började samverka.

Det är en arbetsam, utåtriktad och hjälpsam litauer. Med andra ord: en människa som skaffat sig kunskap genom praktisk erfarenhet.

2008 m. Vasario 16-oji –

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 90-metis

Edita Sääf

Kultūros renginių organizavimo grupės vadovė/Ledare för grupp för kulturarrangemang

Šių metų Vasario 16-sios minėjimas buvo ypatingas mums visiems. Garbingas 90-ies metų jubiliejus susilaukė ypač didelio dėmesio tarp Švedijos lietuvių ir svečių. Pirmą kartą Lietuvių bendruomenės Švedijoje istorijoje susirinko daugiau nei 160 žmonių! Dideli ir maži, jauni ir seni – visi, pasipuošę ir linksmi nusiteikę, susibūrė ne mažiau šventiškoje Karališkojo Monetų Muziejaus (Kungliga Myntkabinettet) patalpose, esančiose Stokholmo senamiesčio širdyje.

Šventę pradėjo Stokholmo liaudies šokių kolektyvas "Baltija". Po "Baltijos" pasirodymo kalbėjo Lietuvos ambasadorius Švedijoje p. Remigijus Motuzas. Jis pasveikino visus lietuvius ir svečius su iškilmingu Lietuvos jubiliejumi ir apdovanojo Tautinių Mažumų ir Išeivijos Departamento prie Lietuvos Vyriausybės aukso ir sidabro garbės ženklus "Už nuopelnus" mūsų garbiuosius senjorus. Teresei Būgai įteiktas aukso garbės ženklas už jos indėlį, siekiant išsaugoti lietuviškąsias tradicijas ir formuojant teigiamą Lietuvos įvaizdį Švedijoje bei Lietuvių kalbos sekmadieninio fondo įsteigimą kartu su savo vyru G. Būga; bei už rūpinimąsi jos jau mirusio vyro Gintauto Būgos įsteigto Kazimiero Būgos lietuvių kalbos ir kultūros paramos fondu. Edvardui Varnauskui – aukso garbės ženklas už aktyvią visuomeninę ir politinę veiklą nuo pokario metų iki pat šių dienų, už jo indėlį puoselėjant lietuviybę ir lietuviškąsias tradicijas, formuojant teigiamą Lietuvos įvaizdį Švedijoje ir ypač bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir Švedijos skatinimą.

Povilas Čalnaris

Povilui Čalnarui įteiktas sidabro garbės medalis už aktyvų dalyvavimą Švedijos lietuvių bendruomenės veikloje, svarų indėlį prisidedant prie lietuviybės ir lietuviškų tradicijų išsaugojimo, bendradarbiavimo tarp Švedijos ir Lietuvos skatinimą.

Apolonijui Batviniui įteiktas sidabro garbės ženklas už aktyvų dalyvavimą Švedijos lietuvių bendruomenės veikloje ir už bendradarbiavimo tarp Švedijos ir Lietuvos skatinimą.

Šventėje buvo pristatyti nauji ambasados darbuotojai: Ministras

patarėjas, atsakingas už konsulinius klausimus, Antanas Muralis, Ministras patarėjas, atsakingas už politinius klausimus, Edvilas Raudonikis bei Kultūros etašė Indrė Daunytė.

Lietuvių bendruomenė tradiciškai kiekvienais metais renka Metų Žmogų. Šiomet jais tapo du aktyvūs bendruomenės nariai: Jurga Laurenčikienė ir Steinar Langbakk.

Oficialiąją dalį užbaigė "Baltija", ir tada visi šventės dalyviai buvo pakviesti pasivaikinti restorano "Myntkrogen" paruoštais patiekalais. Ambasada vaišino šakočiu ir lietuvišku šampanu.

Apolonijus Batvinis

Vakaro muzikinę dalį pradėjo Klaipėdos universiteto Menų fakulteto instrumentinis duetas - prof. Pranas Narušis (saksofonas, klarnetas, birbynė) ir doc. Saulina Atkočaitytė (fortepijonas). Salėje pasklidę melodingi klarneto garsai visus pakvietė į muzikos pasaulį. Koncerto, pavadinimu "Properšos", metu skambėjo E. Bozos, R. Kokai, M. Ravelio, I. Albenizo, S. Rachmaninovo ir G. Geršvino kūriniai. "Su muzika per pasaulį" – taip savo programą, paruoštą specialiai Švedijos lietuviams ir svečiams, apibūdino artistai. Vienas iš muzikantų mums paruoštų siurprizų buvo K. Vasiliausko ir S. Gedos daina "Žemė Lietuvos", kurią dainuoti galėjo visi susirinkusieji. Jau po pirmojo posmelio visi vieningai ir nuotaikingai kartu traukė dainą.

Šventė, trukusi beveik penkias valandas, visai neprailgo. Maloniai praleistas laikas praskriejo greitai, o paskutiniosios minutės tiesiog nepastebimai prabėgo linksmi besisukant tarp šokančio jaunimo ir svečių.

Kultūros renginių organizavimo grupė bei rėmėjai nuoširdžiai padirbėjo, kad ši ypatinga Lietuvai ir visiems lietuviams diena ilgai išliktų atmintyje. Jie pasirūpino netradiciška aplinka, gardžiomis vaišėmis, puikia muzika, tačiau visų svarbiausia buvo galimybė pabendrauti su nuostabiais žmonėmis.

Pagrindiniai renginio rėmėjai: **Tautinių Mažumų ir Išeivijos Departamentas** prie Lietuvos Vyriausybės ir **Lietuvos respublikos ambasada Švedijoje**.

Sammanfattning: 16 februari 2008 - Litauens självständighetsdags 90-årsjubileum

Den 16 februari var särskilt minnesvärd för oss alla detta år. Det aktningssvärda 90-årsjubileet av Litauens självständighet fick särskilt stor uppmärksamhet bland Sveriges litauer och deras gäster. För första gången i Litauiska Föreningen i Sveriges historia samlades mer än 160 personer. Festligheterna ägde rum i Kungliga Myntkabinetets lo-kaler i hjärtat av Gamla Stan i Stockholm.

Festen öppnades av folkdansgruppen "Baltija" från Stockholm. Därefter talade Litauens ambassadör i Sverige, Remigijus Motuzas. Han gratulerade alla litauer och gäster till det litauiska jubileet och delade ut hedersmedaljer från Minoritets- och exildepartementet i Litauen (TMID) till några av våra seniorer: Terese Buga belönades med en hedersmedalj i guld för sina och hennes framtidne mans mycket omfattande insatser för bevarandet av litauiska traditioner, språk och kultur. Edvardas Varnauskas belönades med en hedersmedalj i guld för bevarande av den litauiska andan och uppmuntran till ett ökat samarbete mellan Litauen och Sverige. Till Povilas Čalnaris överlämnades en hedersmedalj i silver för aktivt deltagande i Litauiska Föreningen i Sveriges verksamhet och för bevarande av den litauiska andan och litauiska traditioner, samt uppmuntran till samarbete mellan Sverige och Litauen. Apolonius Batvinis mottog en hedersmedalj i silver

för aktiv medverkan i Litauiska Föreningen i Sveriges verksamhet och uppmuntran till samarbete mellan Sverige och Litauen.

På festen presenterades de nya medarbetarna på ambassaden: konsul Antanas Muralis, rådgivare Edvilas Raudonikis och kulturattaché Indrė Daunytė.

Litauiska föreningen utser traditionellt varje år "Årets medlem". I år valdes det två aktiva föreningsmedlemmar: Jurga Laurenčikienė och Steinar Langbakk.

Den officiella delen av festen avslutades av "Baltija", och alla festdeltagare erbjöds restaurangen "Myntkrogens" maträtter. Ambassaden bjöd på litauisk spettekaka och champagne.

Kvällsprogrammet inleddes med en instrumentduo från konstfakulteten vid Klaipėdas universitetet – professor Pranas Narušis och docent Saulina Atkočaitytė.

Kulturevenemangets organisatörer och sponsorer la ner mycket arbete på att göra denna speciella dag för Litauen och alla litauer till en dag vi alla kommer att ha fina minnen av.

Evenemangets huvudsponsorer: **Minoritets- och exildepartementet i Litauen (TMID)** och **Litauens Ambassad i Sverige**.

Metų Žmogaus rinkimai

Jurgita Baltrušaitytė-Axelsson

Jau trečius metus iš eilės LBS rengia Metų Žmogaus rinkimus. Garbingam apdovanojimui gali būti siūlomi nusipelnę Lietuvos bendruomenės Švedijoje nariai – tiek lietuvių, tiek švedų kilmės vyrai bei moterys, energingai ir išradingai prisidėję prie LBS veiklos, garsinę mūsų bendruomenę Lietuvoje ar pasaulyje, dalyvavę stiprinant Lietuvos įvaizdį ir/arba rėmę bendruomenę (finansiška, profesionaliai ar kitaip).

2008 m. rinkimų rezultatai buvo paskelbti Stokholme rengto jubiliejinio Vasario 16-osios minėjimo metu. LBS 2008-ųjų Metų Moterimi išrinkta **Jurga Laurenčikienė** (nuotr.), o LBS 2008-ųjų Metų Vyrų – **Steinar Langbakk** (nuotr.).

Aktyviausiai nominuoti Jurgai Laurenčikienei Metų Žmogaus titulus buvo suteiktas už tautinių liaudies šokių kolektyvo „Baltija“ įkūrimą ir ilgalaikę vadovavimą jam, lietuvių etnokultūros ir tradicijų pristatymą, Lietuvos vardo garsinimą bei LBS reprezentavimą Švedijoje ir pasaulyje.

Steinar Langbakk apdovanotas už ilgalaikę finansinę ir metodinę paramą rengiant tarptautinį projektą „Draugystės tiltas“, LBS Jubiliejinio fondo iniciativą ir ekonominį įnašą į jį, nuolatinę pagalbą orga-

nizuojant bendruomenės renginius bei redaguojant vertimus į švedų kalbą.

Sveikiname nugalėtojus!

Sammanfattning: Val av "Årets person"

Vid 16-februarfirandet i Stockholm i år blev **Jurga Laurenčikienė** (bild) och **Steinar Langbakk** (bild) belönade med LFS titel "Årets person".

Jurga Laurenčikienė utsågs till "Årets person" för att ha grundat och lett folkdansgruppen "Baltija", för sin presentation av litauisk etnokultur och litauiska traditioner, för att ha gjort Litauens namn mer känt, samt för att ha representerat LFS i Sverige och i världen.

Steinar Langbakk belönades för långvarigt finansiellt och metodiskt stöd till genomförandet av det mellanfolkliga projektet "Draugystes tiltas", för att ha initierat LFS jubileumsfond och ekonomiskt stött densamma, för ständigt hjälp, för organisering av föreningsevenemang samt för redigering av översättningar till svenska.

Vi gratulerar vinnarna!

Saulės mokykla švenčia Lietuvos gimtadienį

Lilia Bakanauskaitė

Saulės mokyklos mokytoja/ Saules-skolans lärare

Vasario 10 diena išliks atminty Saulės mokyklos mokiniams, tėveliams, svečiams bei mokytojoms. Hedén salė (ABF patalpose) jau prieš šventės pradžią buvo pasipuošusi jubiliejui: centre puikavosi mūsų Trišpalvė, ant sienos kabėjo Lietuvos žemėlapis, tautinės juostos, trispalviai balionai bei kita Lietuvos tautinė atributika. Keletas mokyklos mokinių bei mokytojų buvo pasipuošę tautiniais rūbais, o visų rankose puikavosi lietuviškos vėliavėlės. Jau šventės pradžioje visų nuotaika buvo pakili.

Visa mokykla nuoširdžiai ruošėsi Lietuvos 90-mečiui: mokiniai skaitė eilėraščius, dainavo dainas bei kalbėjo apie šią mūsų tautai svarbią dieną. Mokyklos vadovė ir tėvų komitetas pasirūpino lietuviška atributika. Mokiniai nemažai sužinojo apie mūsų krašto istoriją ir suprat, kaip svarbu mylėti, gerbti, ir puoselėti savo šalį bei perduoti šią meilę ateities kartoms.

Šventė prasidėjo Tautiška giesme ir gerbiamo Ambasadoriaus pasakojimu apie svarbius Lietuvos istorinius įvykius. Po to mokyklos mokiniai skaitė eilėraščius, dainavo dainas, pasakojo apie lietuvių tautos simbolius. Smagu buvo bendrauti su senosios kartos lietuviais, kurių širdyse dar vis gyvi šie brangūs Lietuvai įvykiai. Šventėje dalyvavo ir kiti mūsų ambasados darbuotojai, svečiai.

Po to prasidėjo linksmoji dalis: vaišės, šokiai bei žaidimai. Linksmybėms nebuvo galo! Šventei pasibaigus, visi skirstėsi su puikia nuotaika bei šiluma širdyje.

Praėjusios šventės įspūdžius aprašė didesnieji Saulės mokyklos mokiniai. Štai keletas citatų iš jų rašinėlių: "Kartą susirinko Lietuvos geriausi vyrai. Jie surašė dokumentą, kuris skelbė, kad Lietuva yra

Nepriklausoma. Be vasario 16-tos nebūtų Lietuvos!" (Gunilla). "Džiaukimės, kad mes esame laisvi!" (Aura). Megė puikiai aprašė svarbiausius istorinius momentus. Sandra, Brigita ir Gabrielė prisiminė skaitytus eilėraščius, Stina patiko dainuoti, šokti ir žaisti kartu.

Širdyje skamba žymaus partizano Juozo Lukšos žodžiai: "Lietuvos valstybė yra lyg genialus kūdikis, kuris savo rankų bei proto darbas užsigarantavo sau vietą Europos kontinente." Gili mintis išreikšta šioje citatoje, o mūsų visų uždavinys – dar labiau puoselėti meilę Gimtajai Žemei, Kalbai bei Kultūrai.

Sammanfattning:

Saules-skolan firar Litauens födelsedag

Den 10:e februari blir säkerligen länge ihågkommen av elever, föräldrar, lärare och gäster vid Saules-skolan.

Hela skolan hade glatt förberett firandet av Litauens 90-årsjubileum. Skolans ledning och föräldrarna hade skaffat fram och dekorerat lokalen med nationsflaggor och andra litauiska attribut och tillbehör.

Firandet inleddes med nationalsången. Ambassadören berättade om viktiga historiska händelser. Skolans elever framförde dikter, sjöng sånger och berättade om nationella symboler. Det var intressant att umgås med den äldre generationen litauer som i hjärta och minne bevarat dessa historiska händelser. Närvarade gjorde även andra personer från ambassaden, samt diverse andra gäster.

Sedan tog festen vid och det roliga ville bara inte ta slut!

Šiomet susitinkame Varėnoje!

Trečius metus iš eilės susitinkame Lietuvoje, ši kartą - Varėnoje. Švedijos lietuvių bendruomenė kviečia savo ir kitų bendruomenių narius susitikti ir pabendrauti VAREŅOJE

Renginio data: **2008 metų rugpjūčio 9 diena, šeštadienis**

Pamatyti, ko anskčiau neroko, išgirsti, ko niekas nepasakojo, paragauti, ko net mama nedavė ir susipažinti ir lietuviams ar bičiuliams iš kitų kraštų jus kviečia Lietuvių bendruomenė Švedijoje. Šiais metais trečiasis programos „Pažinkime Lietuvos miestelius“ renginys vyks Varėnoje rugpjūčio 9 dieną.

Renginio metu aplankysime daug unikalių vietų, pvz garstyji Čepkelių raistą, bitininkystės muziejų, nepaprastai nuotaikingą etnografinį Marcinkonių kaimą ir kolektyvą bei daug kitų įdomių vietų. Vakare

specialiai Švedijos bičiuliams pagerbti ruošiamą vėžių gaudymo ir virimo šventę.

Prašome kuo greičiau (**iki liepos 5 dienos**) pranešti žemiau nurodytu adresu, kas ir kiek žmonių norėtų dalyvauti renginyje ir kam reikės pagalbos užsakant viešbutį ar transportą. Labai tikimės, kad prikalbinsit prisijungti ir savo draugų ar pažįstamų. Jeigu renginyje dalyvaus kitomis kalbomis kalbančių svečių, renginys bus verčiamas.

Daugiau praktinės informacijos pateiksime visiems, kas praneš Valdybai elektroniniu paštu valdyba@lietuviai.se arba telefonu Daivai Bžeskienei tel **073-6379307** ir Virginijai Langbakk tel. **070-5970680**.

Iki pasimatymo **rugpjūčio 9 d** Varėnoje!

Bendruomenės valdyba

Sammanfattning: I år träffas vi i Varena!

Tredje året i rad träffas vi i Litauen. Litauiska föreningen i Sverige möter medlemmar och vänner från andra föreningar och länder i Litauen, den här gången i Varena.

Datum: **lördagen den 9 augusti 2008.**

I sommar arrangerar Litauiska föreningen i Sverige för tredje gången evenemanget "Lär känna de små städerna i Litauen"; den här sommaren i Varena, dit vi bjuder alla dem av våra medlemmar och vänner i och utanför Sverige som har en möjlighet att komma och lära känna inte bara en charmig del av Litauen utan också trevliga människor – både litauer och besökare. Programmet består av många spännande inslag, bland annat besök i den etnografiska byn Marcinkonys,

det unika naturreservatet Cepkeliai och besök på biodlarmuseet. Dagen avslutas med en gemensam dans- och sångkväll med fantastisk underhållning av den etnografiska ensemblen i Marcinkonys byalag. Och ca. 22.00 – alldeles speciellt för våra svenska vänner – kräftfiske och efterföljande kok och kräftskiva!!!

Alla som vill delta i Varena-besöket ombeds att anmäla sig senast **den 5 juli** till valdyba@lietuviai.se eller på telefon till Daiva Bžeskiene mobil **073-6379307** eller Virginija Langbakk mobil **070-5970680**.

Om ni behöver hotell och/eller samordning av transport till och från Varena så hör av er så snart som möjligt på ovanstående adress! Väl mött i Varena den **9 augusti!**

Föreningsstyrelsen

Artimiausi LBS valdybos renginiai

Kada	Kas	Kur
Gegužės 23 d.	Klaipėdos dramos teatro spektaklis "Viskas apie moteris"	Teater 3, Stokholmas
Birželio 14-15 d.	Projektų planavimo kursas	Stokholmas
Rugpjūčio 8-24 d.	Krepšinio rungtynių transliacijos (kai žais Lietuvos rinktinė) iš Pekino olimpiinių žaidynių stebėsime viename iš Stokholmo barų (vieta ir laikas bus paskelbta vėliau).	Stokholmas
Rugpjūčio 9 d.	Pažinkime Lietuvos miestelius: Varėna	Varėna, Lietuva
Rugpjūčio 23 d.	Vyriausios kartos ir bendruomenės aktyvo popietė "Po obelimi"	Stokholmas
Rugpjūčio 29-31 d.	„Draugystės Tiltas“	Ispanija

LFS styrelses närmsta evenemang

När	Vad	Var
23 maj	Klaipėdas dramatiska teaters föreställning "Allt om kvinnor"	Teater 3, Stockholm
14 - 15 juni	Kurs i projektplanering	Stockholm
8 - 24 augusti	Följ sändningarna från basketmatcherna (när Litauens lag spelar) från Peking-OS på någon av Stockholms barer (plats och tid meddelas senare).	Stockholm
9 augusti	Lär känna de litauiska småstäderna: Varėna	Varėna, Litauen
23 augusti	Den äldre generationens och föreningsverksammas eftermiddag "Under äppelträdet"	Stockholm
29 - 31 augusti	Mötet Vänskapsbron	Spanien

Atkelta iš 1-o psl.

Pirmame numeryje buvo 12 straipsnių, o 11-ame – 31. Iš viso išspausdinta 228 (neįskaitant santraukų) straipsniai. Nuo 2006 metų sausyje išleisto numerio dar prisideda santraukos, dažniausiai švediškos. Na o jei santraukas laikytume atskirais straipsneliais, nes jos rašomos ir verčiamos savo ruožtu, tai straipsnių skaičius nuo 7-o numerio padvigubėtų. Atsiradus švediškomis santraukoms pagausėjo laikraščio skaitytojų, kartu daugiau švedakalbių mieliau jungiasi į bendruomenės veiklą, prisideda prie laikraščio parengimo. Laikraščio 1-ojo numerio tiražas buvo 100 egzempliorių, 11-ojo - 155, o 12-ojo bus 200 egzempliorių.

O ir rašančiųjų į laikraštį būrys nemažas: straipsnius parašė 62 autoriai. Daugiausia, net 88 straipsnius, parašė kolektyvinis autorius LBŠ valdyba. Nuo ilgesnių informacinių iki trumpų sveikinimų. Tačiau po šiuo kolektyvinio autoriaus parašu slepiasi konkretūs žmonės, ir tai vis valdybos merginos ir moterys. Daugiausia autorinių straipsnių (15) pasirašė Virginija Langbakk. Tiek pat yra ir mano pačios pasirašytų straipsnių.

Net ir turėdami mažai vietos vis randame galimybę patalpinti keletą nuotraukų, piešinių. Pirmame tebuvo dvi nuotraukos ir vienas piešinys, o 11-ame – 31 nuotrauka ir 1 piešinys, iš viso atspausdinta 22 autorių 128 originalios iliustracijos. Visi originalūs piešiniai piešti Dianos Šapokaitės, o daugiausia nuotraukų (55) iš LBŠ gyvenimo pateikė Jörgen Städje.

Nuo 2004 metų rugpjūčio laikraščio 4 numerio pirmojo puslapio viršutiniame kairiajame kampe spausdinama LBŠ emblema, kurios autorė - Vilija Liorančienė.

Pradėti leisti laikraštį reikia ne tik ryžto, lėšų, idėjų, bet ir, svarbiausia, žmonių, norinčių ir galinčių dirbti labai įvairiapusišką, kartais labai idomų, o kartais ir nuobodoką bei varginantį leidybinį darbą. LBŠ valdyba turėjo tą minimalų kiekį pinigų, šiek tiek idėjų ir keletą ryžtingų moterų. Norint išleisti gražų ir įdomų numerį, dviem kalbom, be klaidų, iliustruotą, reikia įdėti meilės daromam darbui ir dalį savo laisvalaikio. Nuo 2007 metų laikraščio leidybą remia Tautinių mažumų ir

išėivijos departamentas, nuo 2008 metų yra skirti pinigai tekstų redagavimui ir vertimui apmokėti. Taip atsirado galimybė ne tik geru žodžiu padėkoti už šiuo darbą. Turiu labai gerą progą viešai padėkoti visoms bendradarbiams ir bendradarbiams, kurių pavardės spausdinamos laikraščio metrikeje. Nuoširdžiausias ačiū Eglei Marcinkevičiūtei, redagavusiai straipsnius nuo pirmo iki 10 numerio, su kuria leidome laikraštį mudvi praktiškai tik dviese nuo 1 iki 8 numerio. Labai nuoširdžiai dėkoju vėliau į redakcijos gretas įsijungusioms ar tik pripuolamai padėjusioms merginoms:

Jurgitai Baltrušaitytei-Axelson, Viktorijai Carlemalm, Eugenijai Griff, Vaidai Gudaitytei, Jūratei Karlsson, Virginijai Karrenbauer, Ilonai Lilieholm, Dianai Molero, Ramunei Permats, Linai Stode, Linai Varhos.

Nuoširdus ačiū ir švediškus tekstus redaguojantiems vaikinams:

Anders Griff, Erling Johansson, Steinar Langbakk, Dick Stode ir Jörgen Städje.

Apie šio laikraščio reikalingumą patvirtinate jūs, mieli skaitytojai, bent žodžiu padėkodami už nemažą darbą. Kartu perduodu skaitytojų padėkas LBŠ valdybai ir laikraščio redakcijai.

Dar kartą ačiū ir linkiu jums visiems laimės ir meilės asmeniniuose gyvenimuose, stiprios sveikatos, sėkmės darbuose, kūrybinės ugnelės ir jaunatviško entuziazmo įvairiais būdais prisidedant prie laikraščio leidybos.

Dėkoju visiems autoriams, aprašiusiems ar nuotraukose įamžinusiems bendruomenės renginius.

O skaitytojams linkiu sulaukti jau triskart per metus leidžiamo gražaus ir įdomaus, turiningo LBŠ Informacinio leidinio ir geros nuotaikos jį beskaitant. Taip pat viliuosi, kad prisidės daugiau naujų autorių bei labai laikiu daugiau naujų redakcijos bendradarbių, nes laikraščiu augant, plečiantis darbo apimtis didėja. Tikiuosi sulaukti daug naujų pasiūlymų, įdomių straipsnių, kokybiškų nuotraukų ir naujų temų.

Laikraščiu linkiu ilgų, turiningų ir skaitytojų dėmesio pilnų metų.

Sammanfattning: LFS tidning 5 år

LFS tidning firar femårsjubileum i år. Den är en riktig LFS-kronika. Den finns på Litauens nationalbibliotek. I tidningen kan man läsa om föreningens alla evenemang och aktiviteter. Från år 2003 har 11 nummer tryckts och tidningens omfattning har vuxit från 4 till 16 sidor. 62 skribenter har skrivit tillsammans 228 artiklar. Flest artiklar har LFS styrelse och Virginija Langbakk skrivit. Från januari år 2006 trycks även sammanfattningar på svenska. I tidningen har 128 originalillustrationer av 22 upphovsmän publicerats. De flesta fotografierna från LFS verksamhet har levererats av Jörgen Städje. Från år 2007 har tidningens utgivning finansierats av TMID (Litauens minoritets- och exildepartement) och från år 2008 har ekonomiskt stöd lämnats för textredigering och översättning.

Den ansvariga redaktören tackar redaktionsmedarbetarna: Egle Marcinkeviciute som redigerade artiklar från första till tionde numret, Jurgita Baltrušaityte-Axelson, Viktorija Carlemalm, Eugenija Griff, Vaida Gudaityte, Jurate Karlsson, Virginija Karrenbauer, Ilona Lilieholm, Diana Molero, Ramune Permats, Lina Stode, Lina Varhos och de svenska textredigerarna Anders Griff, Erling Johansson, Steinar Langbakk, Dick Stode och Jörgen Städje.

Redaktionen hoppas på många nya förslag, intressanta artiklar, högkvalitativa foton och nya teman.

Tidningen önskas många långa år fyllda av intressant material, och många läsare.

Forumas lituanistinių mokyklų mokytojams

Lijana Jurgaitienė

Saulės mokyklos mokytoja/ Saules-skolans lärare

Tautinių mažumų ir išėivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės balandžio 16 – 18 dienomis organizavo lituanistinių mokyklų mokytojų forumą „Lituanistinis švietimas: perspektyvos ir tendencijos“.

Į Vilnių atvyko daugiau nei 100 mokytojų iš viso pasaulio.

Pirmoji forumo diena vyko Lietuvos Respublikos seimo salėje. Atvykusiuosius pasveikino Punsko (Lenkija) Dariaus ir Girėno mokyklos mokiniai, Tautinių mažumų ir išėivijos departamento prie LRV generalinis direktorius A. Petrauskas, LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas V. Domarkas, LR Švietimo ir mokslo viceministrė V. Būdienė ir pats Lietuvos Respublikos seimo pirmininkas Č. Juršėnas.

Pirmąją dieną turėjome progos pasiklausti keleto išsamių pasisakymų apie vieną svarbiausių mūsų visų lietuvių uždavinių – lietuvių tapatumo saugojimą.

Turbūt visi pranešimų autoriai pritarė, kad sunkiausia yra tiems vaikams, kurie po keleto metų grįžta į lietuviškas klases. Šią hipotezę tyrimu įrodė Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išėivijos instituto projektų vadovė dr. D.K. Kuzmickaitė. Akivaizdu, kad tokiems vaikams kyla ne tik kalbos mokymosi motyvacijos problemų, bet ir įvairiausių adaptacijos sunkumų. Kartais prireikia ir psichologo, logopedo ar kitų specialistų pagalbos. Tai turėtų būti ypač aktualu tiems tėveliams, kurie dar ruošiasi grįžti ir gyventi su savo vaikais Lietuvoje. Būtina daryti viską, kad jų vaikai kuo daugiau būtų lietuviškoje aplinkoje (susirašinėti su kitais lietuviais, vykti į stovyklas Lietuvoje, dalyvauti įvairiuose konkursuose, skaityti lietuviškas knygas, naudotis lietuviškomis programomis internete, žaisti lietuviškus žaidimus, galiausia – įdiegti kompiuteryje lietuviškos klaviatūros programą ir pan.). Lietuviškoje mokykloje galima mokytis ir nuotoliniu būdu, - apie tai galima plačiau pasiskaityti svetainėje <http://www.ozomokykla.eu/>.

Renginio metu gavome informacijos apie kai kurias internetines svetaines tiems, kurie mokosi ir namuose. Svetainėje www.euro-languages.net galima rasti šiek tiek informacijos apie Lietuvą. Tai siauras nuotolinio mokymosi kursas. www.oneness.vu.lt – tai internetiniai lietuvių kalbos kursai, nauja žaisminga svetainė suaugusiems, kurie nori šiek tiek išmokti lietuvių kalbos (galima pasirinkti anglų ir rusų kalbas). Svetainėse www.llkc.lt, www.aruodai.lt, www.lti.lt galima rasti naudingų patarimų, metodikos, dainų organizuojant etnokultūrinius užsiėimimus. Dar vieną lietuvių kalbos mokymosi svetainę galima surasti per paiešką www.google.lt įvedus „kalbos biuletėnis“. Svetainėse www.pedagogika.lt ir www.smm.lt/ugdymas galima rasti mokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programų.

Po gana įtemptos įžangos visi susirinkome į lietuvišką susipažinimo vakaronę. Įsitikinome, kad užsienyje gyvenantys lietuviai dar nepamiršo mūsų liaudies dainų ir ratelių.

Antrąją ir trečiąją dienomis dirbome atskiromis grupėmis. Mokytojai buvo suskirstyti į dirbančius su ikimokyklinio amžiaus ir mokyklinio amžiaus vaikais bei dėstančius bendrojo lavinimo mokyklose.

Šiomis dienomis gavome daug metodinės informacijos, kaip organizuoti etnokultūrinius užsiėimimus, muzikos, gimtosios kalbos ar meno darbų pamokėles.

Taip pat turėjome galimybę patys išgirsti ir sudalyvauti muzikinių mokomųjų lavinamųjų žaidimų rinkinio „Žaidžiame dainą“ pristatyme. Šią puikią progą mums suteikė Lauras dainavimo studija ir L. Jokubauskienės „Bumcės“ klubas iš Šiaulių.

Forumo dalyvius dar nudžiugino dovanotos knygos ir pratybų sąsiuviniai. Na, o vieną vadovėlį („Baltaragė“) įteikė patys jo autoriai Vytautas ir Daiva Sirtautai.

Po paskaitų dalyviai buvo pakviesti į visiems puikiai žinomo Keistuolių teatro spektaklį „Meilė iš paskutinio žvilgsnio“ (režisierė G. Beinoriūtė).

Balandžio 18 dienos vakarą visos grupės vėl susirinko kartu į forumo apibendrinimą. Dar kartą visus pasveikino ir renginį užbaigė Tautinių mažumų ir išėivijos departamento prie LRV generalinis direktorius A. Petrauskas.

Sammanfattning: Forum för lärare i litauiska skolor

Litauens Minoritets- och exildepartement (TMID) organiserade den 16-18 april ett forum för lärare i litauiska skolor: „Litauisk upplysning: perspektiv och tendenser“.

Till Vilnius, där forat hölls, kom fler än 100 lärare från hela världen.

Första dagen arrangerades ett möte i Litauens parlament.

Senare på dagen gavs tillfälle att lyssna på några utförliga föredrag om en av de viktigaste uppgifterna för alla våra litauer – bevarandet av den litauiska identiteten.

Det talades mycket om ett för oss mycket aktuellt problem, som våra barn upplever, vilka har kommit till litauiska klasser. Det är svårigheter med språk, anpassning, studiemotivation och psykologisk ohälsa.

Den andra och tredje dagen arbetades det i enskilda grupper. Lärarna var uppdelade på de som jobbar med förskolebarn, barn i lågstadietålder och de som undervisar i skolor för „gemensam utveckling“.

Under dessa dagar lärde vi oss olika metoder att organisera diverse aktiviteter, deltog i Lauras sångstudio och L. Jokubauskienes „Bumcės“-klubb från Šiauliai. Dessutom presenterades leksamlingen „Vi leker sång“ och vi träffade författarna till den alldeles nya boken „Baltaragė“, Vytautas och Daiva Sirtautai.

På kvällen den 18 april summerades forat. Alla tackades för gott arbete och arrangemanget avslutades av TMIDs generaldirektör A. Petrauskas.

TAUTŲ MAŽUMŲ IR IŠSILEJUSIŲ DEPARTAMENTAS
PILNŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYKŠTIES

TMID'o parama LBŠ projektams

Bidrag från Minoritets- och exildepartementet till LFS-projekt

Nr	Projekto pavadinimas, projekto vadovė/as / Projektname, projektledare	Prašyta ir skirta suma (Litas) / Summa begärt och tilldelat (Litas)
1.	Projektas „Internetinės svetainės www.lietuviai.se palaikymas“, vadovė / Projekt ”Understöd till Internetplatsen www.lietuviai.se”, ledare Eleonora Jonušienė	Skirta 3 000 Lt (prašyta 4 000 Lt): turinio vertimui į švedų kalbą, serverio nuomai bei svetainės adresui, svetainės struktūros tobulinimui, nuotraukų pakeitimui. / Tilldelat 3 000 LTL (begärt 4 000 LTL)
2.	Projektas „Projektų planavimo mokymas“, vadovė / Projekt ”Studier i projektplanering”, ledare Virginija Langbakk	Skirta 10 000 Lt (prašyta 14 071 Lt): patalpų nuomai ir mokymo priemonėms bei dalyvių iš bendruomenės filialų kelionės ir nakvynės išlaidoms (dalinai) / Tilldelat 10 000 LTL (begärt 14 071 LTL)
3.	Projektas „Lietuvių bendruomenės Švedijoje informacinis leidinys“, vadovė / Projekt ”Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige – informations-trycksak”, ledare Audronė Vodzinskaitė-Städje	Skirta 10 000 Lt (prašyta 15 500 Lt): straipsnių redagavimui (1 000 Lt), profesionaliam straipsnių vertimui į švedų kalbą (2 500 Lt), maketavimui (3 000 Lt), laikraščio spausdinimui (3 500 Lt). / Tilldelat 10 000 LTL (begärt 15 500 LTL)
4.	Projektas „Vasario 16-osios minėjimas“, vadovė / Projekt ”16 februari-firande”, ledare Edita Sääf	Skirta 9 760 Lt (prašyta 11 760 Lt): patalpų nuomai (2 000 Lt), menininkų iš Lietuvos kelionės išlaidoms (1 760 Lt), transportui Švedijoje (600 Lt), maitinimui (900 Lt), nakvynei (2 000 Lt), svečių vaišėms, gėlėms, salės dekoravimui, garso įrangos nuomai, stalo įrankių nuomai, (2 000 Lt), nenumatytoms išlaidoms (500 Lt). / Tilldelat 9 760 LTL (begärt 11 760 LTL)
5.	Projektas „Stokholmo tautinių šokių kolektyvo „BALTIJA“ penkerių metų veiklos minėjimo renginys“, vadovė / Projekt ”Stockholms folkdansgrupp BALTIJAs femårsjubileum”, ledare Jurga Laurenčikienė	Skirta 7 500 Lt (prašyta 10 000 Lt): salės nuomai (2 dienos, 5 500 Lt), kitų bendruomenių atstovų ir "Vorutos" kolektyvo vadovų nakvynei (1 000 Lt), leidinio apie "Baltijos" veiklą rengimui, maketavimui, leidimui bei reklaminių filmuko iš turimos filmuotos medžiagos montavimui (1 000 Lt). / Tilldelat 7 500 LTL (begärt 10 000 LTL)
6.	Projektas „Draugystės tilto“ monitoringas“, vadovė / Projekt ”Draugystės tiltas (vānskapsbron) ūvervakning”, ledare Jonė Šeštakauskaitė	Skirta 3 500 Lt (prašyta 4 100 Lt): 2 asmenų kelionei, nakvynei ir dalyvio mokesčiui sumokėti (3 500 Lt). / Tilldelat 3 500 LTL (begärt 4 100 LTL)
7.	Projektas „Kretingos pristatymas Švedijoje“, vadovė / Projekt ”Presentation av Kretinga i Sverige”, ledare Virginija Langbakk	Skirta 3 000 Lt (prašyta 14 000 Lt): patalpų nuomai, Kretingos atstovų kelionės ir nakvynės išlaidoms, lietuviškų kaukių kolekcijos draudimui, ryšių paslaugoms, reklamos ir informacinės medžiagos apie parodą bei Kretingą rengimui ir leidimui. / Tilldelat 3 000 LTL (begärt 14 000 LTL)
8.	Projektas „Finansinė parama lituanistinei Saulės mokyklai“, vadovė / Projekt ”Ekonomiskt stöd till litauiska skolan Saulė”, ledare Veronika Ottosson	Skirta 2 000 Lt (prašyta 7 000 Lt): 4 mokytojų vienkartiniam atlygiui (4x500 Lt). / Tilldelat 2 000 LTL (begärt 7 000 LTL)
9.	Projektas „Draugystės tiltas Ispanijoje“, vadovė / Projekt ”Draugystės tiltas i Spanien”, ledare Regina Molina	Skirta 1 000 Lt (prašyta 6 900 Lt): dalinai padengti kelionės išlaidas vykstant į Europos lituanistinių mokyklų sąskrydį „Draugystės tiltas“ Ispanijoje. / Tilldelat 1 000 LTL (begärt 6 900 LTL)
		SKIRTA VISO 49 760 Lt, PRAŠYTA: 59 431 Lt / TILLDELAT TOTALT 49 760 LTL, BEGÄRT: 59 431 LTL.

Klaidos atitaisymas

Beredaguojant Jonės Šeštakauskaitės straipsnį „Kalėdinių dovanėlių kelionė“ įvyko klaida. Čia jos atitaisymas:

Į šių metų „Džiaugsmo šventę“, kuri **įvyks rugpjūčio mėn.**, pakviestos aštuonios vėžiu sergančių vaikų šeimos ir penki garsūs lengvosios atletikos sportininkai iš Lietuvos.

Atsiprašome straipsnio autorės ir skaitytojų.

Rättelse av felaktighet

Vid redigeringen av texten ”Julklappsresan” av Jone Sestakauskaite skedde ett misstag. Rättelse:

”Glädjefesten”, till vilken åtta litauiska familjer med cancersjuka barn och fem litauiska elitidrottsmän är inbjudna, kommer att äga rum **i augusti** detta år.

Vi ber författarinnan och läsarna om ursäkt.

Stort intresse för Litauen i Jönköping

Birger Yttermyr

Studieledare / Studijų vadovas

I sitt program för våren 2007 hade Senioruniversitetet i Jönköping en studiecirkel om Litauen inklusive en avslutande femdagarsresa till Litauen. Intresset blev mycket stort och under våren 2007 genomfördes fyra cirklar och två resor till Litauen. Under hösten arrangerades ytterligare en cirkel och resa dit. Totalt deltog mer än 70 personer i dessa aktiviteter.

Studiecirkel

”Litauen - vårt okända grannland” var beteckningen på studiecirkeln. Att Litauen för oss svenskar är relativt okänt, trots närheten, bekräftades under cirkelverksamheten. Av de många deltagarna var det bara ett fåtal som tidigare besökt Litauen. Intresset för att lära sig så mycket som möjligt under de 12 studietimmarna var desto större. Som studiehäfte användes ett material som på uppdrag av Svensk-Litauiska Föreningen sammanställt av Jarl Branting, ordförande i föreningen.

Engagemanget i de totalt fem studiecirkelarna var mycket starkt. Deltagarna läste in och redogjorde för olika avsnitt i det digra kurshäftet och hämtade material från olika böcker om Litauens historia, språk, regioner, kultur etc. För egen del tror jag att studiegrupper till Litauen sällan varit så väl förberedda och pålästa som de grupper från Jönköping som under året besökte Litauen.

Studieresa

Under maj och juni 2007 gjordes två resor till Litauen med vardera ca 30 deltagare och under hösten en resa med ett dussin deltagare. Researrangör var Destination Öst och reseguide Jarl Branting som delgav oss deltagare

Santrauka: Paskaitų ciklas apie Lietuvą Jönköpingo universitete

2007 m. pavasarį Jonšiopingo Senjorų universitete buvo skaitomas kursas apie Lietuvą, po kurio dalyviai turėjo galimybę aplankyti šalį. Susidomėjimas buvo didžiulis, per pavasario semestrą programa buvo skaitoma 4 kartus bei suorganizuotos dvi kelionės. Rudenį kursas buvo skaitomas dar kartą, po jo taip pat suorganizuota kelionė. Iš viso šias studijas lankė daugiau kaip 70 žmonių.

Kursas vadinosi „Lietuva – mūsų nepažįstamoji kaimynė“. Studijos tik patvirtino faktą, kad apie Lietuvą Švedijoje mažai žinoma. Iš visų dalyvių tik keletas anksčiau buvo lankęsi kaimyninėje šalyje, tačiau visi norėjo sužinoti kiek įmanoma daugiau. Studijų dalyviai mokėsi ir rašė praktinius darbus apie Lietuvos istoriją, kalbą, religiją, kultūrą. 2007 m. gegužės ir birželio mėn. dvi grupės po 30 dalyvių, o rudenį – viena 12 žmonių grupė vyko į Lietuvą. Kelionę organizavo Destination Öst,

personligt färgade beskrivningar av det Litauen som han sedan ett tjugotal år tillbaka ingående lärt känna.

Vårens båda resor gick från Kaunas söderut till bl a spa-orten Druskininkai och den närbelägna statyparken Grutas Park. Stor uppmärksamhet väckte ett besök i en gammal genuin radby med en kilometerlång stenlagd bygata på vägen till Vilnius. Gamla stan i Vilnius med bl a Madonnans Kapell blev en upplevelse för deltagarna liksom en helafton på Operan. Slottet i Trakai liksom Curliionismuséet i Kaunas blev några ytterligare sevärdheter före återresan till Sverige.

Höstens studieresa gick förutom till Kaunas och Vilnius till norra Litauen. Bl a besöktes den gamla staden i Kedainiai, Korsens Kulle utanför Siauliai och ett barnhem i Telsiai.

Uppföljning

På initiativ från deltagarna följdes resorna upp med reseträffar, där man under trivsamma former visade filmer och egna bilder och pratade minnen från Litauen. Mitt intryck från dessa träffar liksom från andra tillfällen jag mött resenärerna är att Litauen varit en spännande och positiv upplevelse för dem. Senioruniversitetet i Jönköping har genom sina arrangemang väckt ett intresse för fortsatta kontakter med Litauen.

Intresset för Litauen i Jönköping har även uppmärksamrats av Litauens TV, som i samband med en informationsserie om olika EU-länder i höstas bl a besökte Jönköpings län och av Senioruniversitetet fick höra om det stora intresset för Litauen i Jönköping.

o Švedijos–Lietuvos bendruomenės pirmininkas Jarl Branting buvo ne tik gidu, bet ir kiekvienam dalyviui paruošė asmenine patirtimi paremtus spalvingus tokios Lietuvos aprašymus, kokią jis pažino per pastaruosius 20 metų.

Kelionių metu dalyviai lankėsi Kaune, Druskininkuose, Grūto parke, Vilniuje. Senamiestis, ypač Aušros vartai, bei popietė Operos ir baleto teatre visiems paliko neišdildomą įspūdį.

Dalyvių pageidavimu po kelionių buvo organizuojami susitikimai, kurių metu jie galėjo parodyti vieni kitiems nuotraukas bei filmus ir dar kartą pasidalinti įspūdžiais iš kelionės. Lietuva visiems pasirodė įdomi šalis ir paliko gerus prisiminimus. Senjorų universitetas pažadino susidomėjimą Lietuva, kuris šiuo studijų kursu tikrai nesibaigs. Apie šią Jonšiopingo universiteto studijų programą buvo rodoma per Lietuvos televiziją.

Baltijos federacijos kūrimo idėjos po Pirmojo pasaulinio karo

1918 m. rudenį Antantės politikų sluoksniai ėmė galvoti apie Šiaurės Antantės sukūrimą ir Švedijos įtraukimą į Pabaltijo pacifikavimą, pakeičiant išvestus vokiečių dalinius Švedijos kariniais daliniais. Šiuose sluoksniuose imti rimtai svarstyti ir Skandinavijos – Baltijos federacijos projektai. Anglijos bei Suomijos politikai brandino keturių Skandinavijos šalių federacijos idėją. Jų manymu, toks darinys būtų galėjęs atsispirti Vokietijai ir Rusijai.

Tuometinis Švedijos ministrų kabineto narys E. Palmstierna, pasipiktinęs tokiais svarstymais, konstatavo, jog Skandinavijos šalys turėtų suartėti natūraliai, be didžiųjų valstybių įsikišimo.

1919 m. pradžioje Latvijos diplomatai informavo Švedijos pasiuntinį Paryžiuje, jog Antantė remianti planus sudaryti Baltijos šalių federaciją, kurios tarybos pirmininku taptų Švedijos karalius.

Švedų reakcija buvo gana skeptiška. Švedijos užsienio reikalų ministras J. Hellneris 1919 m. vasario 3 d. aplinkraštyje „Švedijos pozicija Baltijos klausimu“ labai aiškiai leido suprasti netikėjimą, kad Baltijos valstybės pajėgsiančios išlaikyti savo nepriklausomybę nuo reorganizuotos Rusijos ir todėl, jo nuomone, Švedija negalinti prisiminti jokios atsakomybės už naujųjų Baltijos valstybinių darinių nepriklausomybės išsaugojimą.

Nepaisydami tokios švedų diplomatų nuomonės, lietuviai savo siekių neatsisakė. Ypač plačiai ir nuosekliai juos švedų spaudoje šalies visuomenei pristatė Jonas Šliūpas bei Antanas Smetona.

Jono Šliūpo įsitikinimu, Skandinavijos valstybės turėtų būti itin suinteresuotos kitoje Baltijos jūros pusėje gyvenančių tautų nepriklausomybe, nes, pasak jo:

1. išlaisvinus Baltijos tautas, Baltijos jūra taptų tokia vidine jūra, kur mažos valstybės galėtų be didžiųjų valstybių poveikio užmegzti abipusiai naudingus prekybinius ir intelektualinius ryšius;
2. mažųjų valstybių bendradarbiavimas užtikrintų jų nepriklausomybę;
3. aplink Baltijos jūrą gyvenančios tautos pasijustų priklausančios vienai tautų šeimai. Tai sustiprintų kiekvienos jų padėtį ir sumažintų svetimų tautų grėsmę.

Būsimasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona manė, jog sąjunga su Latvija, o taip pat ir platesnė Baltijos valstybių sąjunga, turinti kur kas realesnį pagrindą negu sąjunga su Lenkija.

Bandymų įtraukti Švediją į Baltijos šalių sąjungą būta ir vėliau, Baltijos šalims gavus tarptautinį pripažinimą.

Latvijos diplomatai vylėsi, jog susikurs didelė Baltijos šalių sąjunga, kurioje lyderės vaidmuo teks Švedijai.

Estijos diplomatiniuose sluoksniuose buvo reiškiamas įsitikinimas, kad Švedija nenusišalins nuo Baltijos šalių bendradarbiavimo nukreipto prieš Rusijos grėsmę ir kad būtent ši Skandinavijos valstybė galėtų tapti stipriausia Baltijos valstybių grandimi.

Nors Lietuvos atstovai baltoskandiškos sąjungos idėją propagavo kur kas atsargiau palyginus su estais ir latviais, jų pareiškimai taip pat gąsdino Švediją. Mat čia jau buvo nusistovėjusi nuomonė, kad didžiųjų valstybių neremiamą Baltijos Antantė nepajėgsianti atsilaikyti prieš Rusiją ir Vokietiją.

Vienas konservatyvus Švedijos dienraštis straipsnyje „Baltiškų fantazijos“ teigė, kad „mintys, jog Švedija XX a. Baltijos jūros regione galėtų vaidinti tokį vaidmenį, kokį turėjo XVII a., yra tuščios fantazijos. Jos gali veikti tik tuos, kurie mėgsta svajoti apie praeitį, užuot suvokę šiandienos realijas ir ateities galimybes“. Kitas Švedis-

jos dienraštis Lietuvos atstovų pareiškimus apie baltoskandišką sąjungą pavadino „baltiškais sapnais Kaune“.

Švedijos pritarimo sulaukė tik siekiai užmegzti glaudesnius ekonominius ir kultūrinius kontaktus. Politiniam bendradarbiavimui nebuvo pritariama. Kad Švedijos socialdemokratams nesvetima Skandinavijos ir Baltijos valstybių ekonominio bei kultūrinio susivienijimo idėja 1922 m. pradžioje konstatavo ir Lietuvos diplomatas I. Šeinius, dar anksčiau lietuvių spaudoje pareiškęs: „Nereikia siūlytis su kokia nors politikos sąjunga. Tokie žodžiai skandinavų šaltą protą baido“.

Liberalioji švedų spauda, nors ir nepritarė Šiaurės bei Baltijos šalių sąjungos planams, pasisakė už Švedijos ir Baltijos šalių suartėjimą.

Tiesa, švedų diplomatai nuo 1921 m. labiau domėjosi trijų Baltijos šalių vienijimosi tendencijomis. Matydami didesnę lietuvių politinį nuovokumą, jie skeptiškai vertino latvių norą dominuoti Latvijos ir Lietuvos sąjungoje.

Švedijos diplomatai labiausiai suko galvą dėl to, kas gali apsaugoti Baltijos šalis nuo išorės pavojų. Švedijoje buvo suvokiama, jog Baltijos šalių padėtis nėra saugi: niekas negalėjo garantuoti, jog nebus bandoma grįžti prie ikikarinėsiu sienų.

Nors ir neprisiimdama tiesioginės politinės ir karinės atsakomybės už Baltijos šalių valstybingumą, Švedija jautė pareigą netiesiogiai visais įmanomais būdais prisidėti prie minėtų valstybių stiprinimo, ypač ekonomikos srityje.

1921 m. pabaigoje Švedijos pasiuntinys Baltijos šalyse E. af Wirsenas išvykdamas iš Talino išreiškė įsitikinimą, jog Baltijos šalys, kurios tuo metu dar neturėjo pilnaverčio tarptautinio pripažinimo, turėtų glaudžiau bendradarbiauti, kad pajėgtų atlaikyti audras, kiliančias atsivėrus Rusijai ir Vokietijai.

Suprasdami, kad Rusijai turėtų būti gyvybiškai svarbu atgauti Baltijos šalis su jų patogiais ir iš esmės neužšalanciais uostais, Švedijos diplomatai itin atidžiai sekė ir analizavo Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykius.

Pagal Doc. Sauliaus Pivoro straipsnį, pasirodžiusį „Universitas Vytauti Magni“ laikraštyje 2007 m. spalio mėn. (Nr. 5 (115), psl. 4-5 & 13) parengė Jurgita Baltrušaitytė-Axelsson

Sammanfattning av en artikel om "idén att bilda en Östersjö-federation" av dr. Saulius Pivoras

Efter Första Världskriget 1918 diskuterade engelska och finska politiker en idé om att bilda "de fyra nordiska ländernas federation" i syfte att kunna stå emot Tyskland och Ryssland.

1919 spreds rykten om att Ententen stödde planerna på att de tre baltiska och de nordiska länderna skulle bilda "Östersjö-federationen".

I Stockholm, där man också verkade för ekonomiskt och kulturellt samarbete mellan de nordiska och baltiska länderna, övervägde man också en sådan union.

Enligt diplomaten Ignas Seinius' tes "kallt nordiskt förstånd" blev den tilltänkta unionen dessvärre inte av på grund av fördomar om ländernas instabilitet och osäkra framtid.

Lietuviai Höganäs krepšinio komandoje

Vaida Meidutė

Krepšinio Švedijoje, skirtingai nei Lietuvoje, nepavadinsi viena populiariausių sporto šakų. Čia daugiau sirgalių aistrų sukelia futbolas, ledo ritulys, rankinis ar žirgų lenktynės. Atvykusiam į Švediją krepšinio mylėtoju šios šalies pasiūla žaisti ar stebėti krepšinio rungtynes gali pasirodyti skurdoka.

1997 metais pirmieji iš lietuvių srauto bangos į pietų Švediją vyko daugiausiai jauni vyrai, dažniausiai turėdami kontraktus dirbti šiltnamiuose. Radviliškietis Donaldas Bartkus, kaip ir kiti jo kraštiečiai, susitikę Höganäs, augo su krepšiniu, todėl net ir po ilgų fiziškai sunkaus darbo valandų skubėdavo į krepšinio aikštelę žaisti. Dar prieš trejus metus Höganäs krepšinio klubą žinojo nedaugelis. Tarpjoninių lygų lentelėje komanda buvo trečiosios lygos paskutinėje vietoje turėdama vienintelę įskaitytą pergalę, ir tą pačią - "varžovams neatvykus į rungtynes".

„Patys rašydavome reklaminius lankstinukus ir dailindavome juos Höganäs gyventojams, kad tik daugiau žmonių susirinktų ir būtų smagiau žaisti“, prisimena komandos kapitonas Donaldas. Iš pradžių krepšininkai žaidė vilkėdami lietuvišką aprangą ir su lietuviškais užrašais ant marškinėlių, vertusiais švedus kraipyti galvas. Į varžybas svečiuose jie taip pat vykdavo nuosavu transportu ir asmeninėmis lėšomis, tuo taip pat stebindami skeptiškai į krepšinį žiūrinčius Höganäs gyventojus. Gal teigti, jog krepšinis yra dalis lietuviško identiteto, būtų per drąsu, tačiau būtent tokį savo įvaizdį suformavo Höganäs lietuvaičiai visoje vakarų Skånėje.

Iš paskutinės vietos į pirmąsias

Pirmąjį ir antrąjį rungtynių sezoną (2004-2006) lietuviams dalyvaujant komandoje, Höganäs klubas išsikovojo vietą pirmojoje lygoje. Lietuvių skaičius svyruoja nuo 6 iki 9 žaidėjų ir sudaro daugiau nei pusę

komandos. Krepšinio treniruotėse aiškiausiai girdėti lietuvių kalba, o varžybose - lietuviškos skanduotės.

„Ši komanda keičia nusistovėjusį požiūrį į krepšinį ne tik Höganäs, bet ir visoje vakarų Skånėje“, sako komandos treneris Per Lundahl, kuris pats buvo aukščiausios lygos krepšinio žaidėjas.

Iš tiesų skirtumas tarp pirmųjų ir vėliausiai vykusių komandos rungtynių yra didžiulis. Apie 100 žmonių mažame Höganäs miestelyje atvyksta palaikyti savo žaidėjų jau ir be dalinamų lankstinukų; kiti, kurie varžybose nesilanko, yra skaitę spaudoje ir žino apie komandą. Iš pradžių skeptiškai nusiteikę žiūrovai švedai stebėdamiesi žiūrėdavo į garsiai skanduojančius lietuvių sirgalius, o dabar jau ir patys iš rungtynių išeina šypsodamiesi, sušilę ir gavę adrenalino. Sunkiausia klubui yra surinkti pakankamai lėšų rungtynių sezonui. Beveik visas klubo biudžetas išmokamas metinėms žaidėjų licencijoms ir privalomam lygos mokesčiui padengti, tad kelionių išlaidoms, informacijos skleidimui ar naujai žaidėjų aprangai pinigų nebelyka. Tačiau jų noras žaisti kainos neturi ir rezultatas yra džiuginantis - penktoji iš dvylikos geriausių komandų pietų Švedijoje.

Mokytis iš klaidų

Spauda ir vietinė televizija tokį klubo iškilimą vadina "istorine Höganäs pergale", o aukščiausios lygos Öresundskraft (Helsingborgo) komandos vadovai dailrosi į šiuos gabius lietuvių žaidėjus. Tačiau nugalėti net ir stiprius varžovus yra lengviau, nei užkopti laipteliu aukštyn šalies sporto šakų populiarumo lentelėje. Šių metų žaidynių sezonui pasibaigus, klubui teko ne tik džiaugtis rezultatu, bet ir pripažinti padarytas klaidas. Dėl blogo organizavimo ir lėšų stygiaus komanda priversta kitą sezoną vėl nusileisti į antrąją lygą. Klubo vadovai pripažįsta nesitikėję tokios komandos sėkmės ir neskyrę užtektinai laiko organizavimui, tačiau yra pasiruošę perrinkti valdybą ir žengti koja kojon su lietuvių rodomu entuziazmu šiam sportui.

„Iš tiesų grįžimas atgal į antrąją lygą daug žada. Dabar žinom, ką galim, ir žinom, kokių klaidų vengti ateityje“, kalbėjo nusivylusiems dėl tokio sprendimo žaidėjams treneris Per Lundahl.

Vaikinai neabejoja, jog kartu su jais visą kelią aukštyn į pirmąją lygą buvusi publika nesumažės dėl kritimo į žemesnę lygą ateinančią sezoną. Tikslas yra ne lyga, o pačios sporto šakos palaikymas ir populiarinimas.

Integracija

Praeitais metais rudenį suburtas vaikų krepšinio būrelis klesti ir džiaugiasi didėjančiu narių skaičiumi. Salėje laiką leidžia ir suaugę krepšinio mėgėjai, susirenkantys pažaisti sekmadieniais. Negausų pirmųjų šio sporto mylėtojų būrelį Höganäs miestelyje tokie pasikeitimai ir krepšinio plėtra labai džiugina. Net nemoškantiems užsienio kalbų lietuviams sporto rungtynės suteikia progą užmegzti ryšius su švedų ar kitų tautybių žmonėmis. Krepšinis Höganäs yra puiki savaitgalio pramoga visai šeimai ir proga susitikti senų bei naujų pažįstamų sirgalių suoluose. Daug debatų ir aistrų politikoje keliantys integracijos klausimai čia atiskleidžia gerosiomis pusėmis: nėra nieko švediška, nieko lietuviška ar amerikietiška, iš kur krepšinis kilęs, o salėje tvyro vienintelė tiesa - vieningumas. Krepšinis Höganäs yra puikus integracijos į visuomenę ir jos praturtinimo savo indėliu pavyzdys.

Sammanfattning: Litauer i Höganäs basketlag

Året var 1997 och de litauer som kommit till södra Sverige var mest unga män som fått kontrakt för arbete i växthusen där. Donaldas Bartkus och hans landsmän, som sammanstrålat i Höganäs, växte alla upp med basketen. Även efter långa timmar av slit på arbetet brukade de skynda iväg till baskethallen.

Få människor kände till Höganäs basketlag för tre år sedan. Laget låg på sista plats i tredje divisionen.

- Vi skrev själva reklamblad och delade ut dem till höganäsborna, för att få mer folk att komma till matcherna

så att det skulle bli roligare för oss att spela, erinrar sig lagkaptenen Donaldas. I början bar laget till och med litauiska spelardräkter och spelarna kom till matcherna med egna färdmedel.

Under säsongerna 2004-2006 avancerade höganäs-klubben till Basketettan. För närvarande spelar mellan sex och nio litauer i klubben, vilket utgör mer än hälften av hela laget.

- Det här laget har ändrat den gängse synen på basketen inte bara i Höganäs utan i hela västra Skåne, berättar tränaren Per Lundahl, som själv spelat i Basketettan.

Skillnaden mellan matcherna den allra första tiden jämfört med senare är enorm. I början tittade de skeptiska svenskarna med förvåning på de litauiska fansen som vrålade av entusiasm. Men nu lämnar även den svenska publiken matcherna med en adrenalinkick - svettiga och med ett leende på läpparna.

Det svåraste för klubben är att hitta tillräcklig finansiering för spelsäsongen. Men viljan att spela har inget pris och resultatet är glädjande: basketlaget ligger på femte plats bland de tolv bästa lagen i södra Sverige.

På grund av dålig organisation och brist på finansiering, tvingas tyvärr laget ned till division två nästa säsong. ”Vi vet nu vad vi kan och vilka misstag vi borde undvika i framtiden”, sa tränaren Per Lundahl till sina ledsna spelare.

Målet är inte att nå en topposition utan att skapa stöd för basketen och göra den mer populär bland folk i allmänhet. Basket är ju en helgunderhållning för hela familjen och ett tillfälle att träffa gamla och nya bekanta på läktaren. Den mycket omdebatterade och politiskt heta frågan om integrering, får en naturlig lösning: det finns inget svenskt, litauiskt, amerikanskt... sammanhållningen är det viktigaste i hallen!

Anapus Baltijos – lietuvių šventė

Saulina Atkočaitytė, Pranciškus Narušis

Negali, žmogau, tylėti ir nepasidalinti ryškiais ir nekasdieniškais gyvenimo išpučiais.

Vasario 16-osios šventės proga buvome pakviesti dalyvauti Stokholmo lietuvių bendruomenės rengiamame minėjime-koncerte. Bendruomenės pirmininkė Virginija Langbakk žinoma pasaulyje kaip aktyvi lietuviybės puoselėtoja. Apie ją neseniai buvo rašyta Lietuvos spaudoje. Šventė vyko Stokholmo monetų muziejuje pačiame miesto centre.

Bendruomenės narių ir svečių, pasak organizatorių, niekada tiek gausiai nesusirinkdavo. Tradiciškai skambant mūsų šalies himnui suvirpėjo širdis gal todėl, kad gyvename Lietuvoje ir nežinome, kaip plačiai pasaulyje yra pasiklidusios lietuvių šeimos. Kad patirtumei tą jaudulį, turbūt reikia keliauti po pasaulį. Mums atsitiko taip, kad atsidūrėme Švedijoje.

Oficialiojoje dalyje apie istorinę Vasario 16-ąją kalbėjo Lietuvos ambasadorius Stokholme Remigijus Motuzas. Apie mūsų pasirodymą negalime patys spręsti, bet akivaizdu, kad susilaukėme šiltų atsiliepimų, gražių palinkėjimų. Pajutome išskirtinį dėmesį, kokio paprastai nepatiri po koncertų Lietuvoje. R. Motuzas su žmona gvildeno mintį, kad puikiausiai galėtume koncertuoti ir kitose pasaulio lietuvių bendruomenėse, ambasadose. Įdomu, kad būdami taip neilgai, vos tris dienas, pamatėme daug, nes prieš šventinį vakarą pasivaikščiojome po ramų, gražų vandens ir salų karališką miestą, o vaišindamiesi pažinome švedišką virtuvę.

Kitą dieną lėktuvu pasiekėme Pietų Švediją (Skånės kraštą). Čia įvyko pietų Švedijos lietuvių bendruomenės Vasario 16-osios paminėjimas ir pirmasis steigiamasis susirinkimas. Pietų Švedijoje labai daug lie-

tuviškų jaunų šeimų (skirtingai nei Stokholme). Vadovaujama Virginijos Langbakk vietos bendruomenė išsirinko tarybą. Vakarą praėjo nuotaikingai – nuo vėliavos pakėlimo, himno a cappella, birbynei palydint, ir galiausiai mūsų koncertu.

Paskutinės ryškios kelionės akcentas buvo viename nedideliame miestelyje, kuriame, lydimi A. Klimčiausko į Karlshamą, suradome rankų darbo pianiną. Tai ilgam išliks Vasario 16-osios švenčių Švedijoje simboliu.

Sammanfattning:

På andra sidan Östersjön – litauisk fest

Du, människa, skall inte undanhålla andra dina färgstarka och ovanliga livsintryck.

Under 16 februari-högtidens minneskonsert som Stockholms Litauiska förening arrangerade i myntmuseet i Stockholm presenterade S. Atkocaityte och P. Narusis sitt program.

Under den officiella delen om den 16 februari historia talade Litauens ambassadör i Stockholm, Remigijus Motuzas, och satte högt betyg på musikanternas framträdande.

Det var intressant, att fastän det endast gick tre dagar hann gästerna uppleva mycket, eftersom de före festkvällen promenerade bland de lugna vackra vattnen och öarna i den kungliga huvudstaden, och bekantade sig med det svenska köket.

Nästa dag besökte Atkocaityte och Narusis södra Sverige (Skåne). Där ägde södra Sveriges litauiska förenings 16 februari-firande och första sammankomst rum. Ledd av Virginija Langbakk valde den lokala föreningen sin styrelse.

Koncertuoja / Konsert med P.Narušis ir / och S.Atkočaitytė

Kepu skanius, gražius, lietuviškus tortus įvairioms progoms!

Jag bakar goda,
vackra, litauiska
tårtor för olika
evenemang!

Skambinkite telefonais:

073-979 12 71 Lora
(lietuvių, rusų k.)

070-281 46 65 Vidas
(anglų, švedų k.)

Ring Lora tel:
073-979 12 71
(litauiska, ryska)
eller Vidas tel:
070-281 46 65
(engelska, svenska).

“Metų lietuvių” prizo rėmėjas:

LT Gruppen siūlo Jums savo paslaugas. Įmonė kokybiškai atlieka visus statybos, remonto bei apdailos darbus. Turi rekomendacijas. Patrauklios kainos, aukšta kokybė. Patikėkit savo rūpesčius mums. Mes padėsime Jums sukurti savo svajonių būstą.

Tel: 073-75 27 041, el. adresas: ricardas@ltgruppen.se

Sammanfattning: Sponsor för “Årets person”

Överlåt alla era byggbekymmer på oss – vi hjälper er skapa er drömhem! **LT Gruppen** erbjuder sina tjänster. Vi utför alla sorters bygg-, renoverings-, och ytskiktsarbeten med hög kvalitet i arbetet. Rekommendationer finns. Våra priser är tilltalande och vårt arbete alltid av högsta kvalitet. Kontakta oss på:

Tel 073-75 27 041 eller mail ricardas@ltgruppen.se

Padėkos

Laikraščio redakcijai

Prieš penkerius metus, kai LBŠ valdyba ieškojo tinkamų formų, kaip geriau pristatyti nariams besiplečiančią Švedijos lietuvių veiklą ir nusprendė pradėti leisti informacinį biuletinį, niekas nemanė, kad tam prireiks tiek pastangų ir laiko.

Nepaisant to, kad iš pradžių biuletinis buvo mažos apimties (tik dviejų lapų) ir informacija jame pateikta vien tik lietuviškai, nariai gana greitai pamėgo laikraštį ir jo turinį. Pastaraisiais metais išaugo medžiagą rengiančių autorių skaičius, paauogo ir pats žinių biuletinis ne tik apimtimi, bet ir egzempliorių skaičiumi.

Nuo pernai leidžiami trys metiniai numeriai, kurių pagrindines technines leidybos išlaidas jau antri metai remia Lietuva (per Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą). Tiek valdyba, tiek bendruomenė, ypač lietuvių kalbos nesuprantantys jos nariai, džiaugiasi pernai atsiradusiomis tekstų santraukomis švedų kalba.

Paprastam stebėtojui penkerių metų veikla atrodo labai trumpas laikotarpis, tačiau laikraščio kūrėjų grupė, kuriai nuo pat pradžių vadovauja Audronė Vodzinskaitė-Städje, ir valdyba surinko gausybę juokingų ir graudžių įvykių apie kiekvieną laikraščio numerį.

Visuomeninių organizacijų veiklą vysto atsidavę ir kilnūs žmonės, šiuo atveju, Audronė ir visa redakcinė grupė. Jų dėka galime džiaugtis nuosekliu pastarųjų penkerių mūsų bendruomenės gyvenimo metų pristatymu.

Valdybos teikimu 2008 m. balandžio 4 dieną “Už asmeninį indėlį į Švedijos lietuvių bendruomenės darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą puoselėjant lietuvių tautinę savimonę bei plėtojant Lietuvos ir Švedijos Karalystės kultūrinius ryšius” Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas apdovanojo Audronę Vodzinskaitė-Städje garbės sidabro ženklu “už nuopelnus”.

Sammanfattning:

Tack till tidningens redaktion

För fem år sedan beslutade LFS att framställa ett informationsblad med syfte att presentera litauernas ökande verksamhet i Sverige.

I början hade informationsbladet två sidor. Informationen publicerades på litauiska och läsarna började snart att uppskatta tidningen och dess innehåll. De senaste åren har den växt: fler skribenter, fler exemplar, och med sammanfattningar på svenska.

Förra året publicerades tre nummer och tryckkostnaderna betalades av TMID.

Den 4:e april 2008 beslutade TMID att förära Audrone Vodzinskaitė-Städje en hedersmedalj för sin personliga insats i LFS verksamhet och för sin aktiva roll i bevarandet av den litauiska identiteten i försörjningsringen och i vidareutvecklingen av relationerna mellan Litauen och Sverige.

LBŠ INFORMACINIS LEIDINYS / NYHETSBLAD FÖR LITAUISKA FÖRENINGEN I SVERIGE, Nr. 2 (12)

2008 M. GEGUŽIS / MAJ ÅR 2008

LEIDĖJAS / UTGIVARE: LBŠ valdyba / LFS styrelse

PIRMININKĖ / ORDFÖRANDE: Virginija Langbakk
Skrakvägen 25 B, SE-141 72 Huddinge
virginijalangbakk@hotmail.com tel.: 070-597 06 80

SEKRETORĖ / SEKRETERARE: Veronika Ottosson
veronika.ottosson@hotmail.com tel.: 076-23 17 321

LBŠ POSTGIRO / LFS PG 22 30 29-0

LBŠ EL.PAŠTO ADRESAS / LFS E-POST: valdyba@lietuviai.se

SVETAINE / WEBBADRESS: www.lietuviai.se

Narystės paraiška yra LBŠ svetainėje /
Medlemsansökan finns på LFS-webben

REDAKCIJA/REDAKTIONEN: Audronė Städje (ats./ansv.), Daiva Bžeskienė

TEKSTUS REDAGUOJA / TEXTREDIGERARE: Ilona Lilieholm, Eglė Raudonikienė,

Laimutė Motuzienė, Steinar Langbakk, Dick Stode, Jörgen Städje

DIZAINAS IR MAKETAS/FORMGIVNING OCH LAYOUT: A. Städje

SANTR./SAMMANFATT.: A. Bergvall, V.Gudaitytė, D.Molero, L.Vahros

ILIUSTRACIJOS/ BILDER: E.Vilūnas(1), R.Raila(3,4,5,12,13),

J.Städje(4,5,14), E.Laurenčikas(5), V.Lėnaitis(15), A.Städje(15,16)

REDAKCIJOS EL.PAŠTAS/ REDAKTIONENS E-POST: audrone@qedata.se

KAINA / PRIS: 20 SEK, LBŠ nariams - nemokamai /
förlagsmedlemmar - gratis

TIRAŽAS / ANTAL EXEMPLAR: 200 vnt./st.

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti atsiųstus tekstus./

Redaktionen har rätt att förkorta och redigera inkomna texter.

LBS valdyba sveikina / LFS styrelse gratulerar

Vladui Gamziukui - 85!

Sveikiname garbingo amžiaus sulaukusį ilgametį bendruomenės narį Vladą Gamziuką ir linkime jam stiprios sveikatos bei dar daug ilgtų, turiningų ir įdomių gyvenimo metų.

Sammanfattning

Vi gratulerar föreningsmedlemmen Vladas Gamziukas som har uppnått denna aktningssvärda ålder och önskar honom god hälsa och ett långt liv!

Mariui Domeikai - 50!

Neseniai 50-ies metų jubiliejų atšventęs medikas Marius Domeika yra vienas iš seniausių bendruomenės narių ir entuziastų. Marius ne tik aktyviai dalyvauja bendruomenės veikloje ir ją remia, bet taip pat ir savo tiesioginiu darbu prisideda prie medicinos istaigų Lietuvoje profesionalumo kėlimo. Bendruomenė ir jos valdyba nuoširdžiai sveikina Marių, tikisi ir toliau sulaukti jo idėjų ir dėkoja už tvirtą paramą.

Sammanfattning

Nyligen firade doktor Marius Domeika sin 50-årsdag, en av de äldsta medlemmarna och största entusiasterna i föreningen. Marius inte bara deltar i och stödjer föreningens arbete, han medverkar också aktivt till utvecklingen av medicinska institutioners verksamhet i Litauen. Föreningen och dess styrelse gratulerar Marius hjärtligt, med förhoppning om många nya idéer och tackar för det starka stöd vi fått under åren.

Padėka

Juozui Kapočiui

Nuoširdžiai dėkojame Juozui Kapočiui už Lietuvos bendruomenei padovanotas vaizdajuostes su 1991 m. sausio 13-osios įvykių įrašais. (Jei susidomėjote ir norėtumėte pažiūrėti įrašus, prašome kreiptis į bendruomenės valdybą.)

LBS valdyba

Sammanfattning: Tack till Juozas Kapocius

Hjärtligt tack till Juozas Kapocius för hans gåva till LFS: videoband från händelserna 13 januari 1991. (Den som vill se materialet kan kontakta styrelsen.)

LFS styrelse

Laikraščio užsisakymas

Jei pageidaujate įsigyti laikraštį, prašome kreiptis: į LBS valdybą el. paštu: valdyba@lietuviai.se, telefonu: 073-637 93 07 (Daiva Bžeskiene).

Laikraštis platinamas per įvairius bendruomenės renginius. Numero kaina 20 kronų, siunčiant paštu, pridedamos pašto išlaidos.

Tidningsbeställning

Om ni önskar få tidningen, vänligen kontakta: LFS styrelsens e-post: valdyba@lietuviai.se, telefon: 073-637 93 07 (Daiva Bžeskiene).

Tidningen delas ut vid olika föreningsarrangemang. Lösnummerpris 20 kr. Porto tillkommer vid leverans per post.

Progos!

LBS valdyba norėtų sveikinti visus su jubiliejais, vedybomis ir kitais svarbiais įvykiais. Labai prašome pranešti valdybai arba laikraščio redakcijai audrone@qedata.se apie artėjančias progas ir pridėti savo nuotrauką.

Nauji bendruomenės nariai

Sveikiname naujus Lietuvos bendruomenės narius, nuo praėjusio laikraščio numerio (2008 sausio):

Aldoną ir Mattias Bergvall, Giedrę Duman su šeima, Jurgį Gertų, Mildą Motuzaitę, Mildą Normantaitę, Austę Pundziūtę-Lycka su šeima, Edita Lemonnier bei skoniškius:

Eglę ir Mindaugą Draždžiulius, Zitą Balbuckienę su šeima, Vaidą Meidutę, Evaldą Arelį, Saulių Palecką su šeima, Laimą ir Donatą Bartkus, Valdą Ostring su šeima, Rolandą Janulevičių, Rūtą ir Gytį Rinkevičius, Rimą Railą su šeima, Giedrę Viršilaite, Eveliną Dapkevičienę su šeima, Dianą Wagner su šeima, Aušrą Kaliniene su šeima, Audrių Čiupailą su šeima, Aivarą Beleckį su šeima, Marių Šabaną, Jolantą Nilsson, Arnoldą Utarą, Elviną Utarą, Raimondą Bartkutę su šeima, Jolantą Liuziniene su šeima, Loreta Katkuvienę su šeima, Donatą Praleiką su šeima, Astą Pečiulienę su šeima, Darių Radvilavičių su šeima, Astą ir Audrių Žaibus, Lolitą Zulu su šeima, Inga Medelienę su šeima, Gedą Šarką su šeima, Akvilę Jönsson, Akvilę Liaugodaite-Johansson su šeima, Dianą Vitesson su šeima, Aušrą Raižienę su šeima, Iloną Butkevičienę su šeima, Sandra Sugakovaite su šeima, Lina Verpetinskiene, Aiste Stasiulevičiute, Ričardą Žilinską, Ievą Sturesson, Edvardą Maskoliūną, Redą ir Artūrą Žukauskus su šeima, Jurgitą ir Marių Marcisaukus, Andreas Meimermondts su šeima, Viktoriją Kiekšytą su šeima, Vaidą ir Gvidą Klasauskus su šeima, Astą ir Juozą Juodsnius su šeima, Gerdą Vasiliauskienę su šeima, Tomą Lostį su šeima, Violetą Petrutytę su šeima, Alvydą Bukontą su šeima, Daivą Arelytę ir Robertą Janulį su šeima, Liną Končiūtę ir Mindaugą Kuzmicką su šeima, Andrių Šimkų su šeima.

Raginame ir kitus lietuvius, naujai atvykusius ar seniau gyvenančius, papildyti Bendruomenės gretas. Kartu bus įdomiau ir linksmiau.

Sammanfattning

LFS styrelse hälsar följande nya LFS medlemmar välkomna:

Aldona och Mattias Bergvall, Giedre Duman med familj, Milda Motuzaitė, Milda Normantaite, Jurgis Gertus, Auste Pundziute-Lycka med familj, Edita Lemonnier och följande skåningar:

Egle och Mindaugas Drazdziulis, Zita Balbuckiene med familj, Vaida Meidute, Evaldas Arelis, Saulius Paleckas med familj, Laima och Donatas Bartkus, Valda Ostring med familj, Rolandas Janulevicius, Ruta och Gytis Rinkevicius, Rimas Raila med familj, Giedre Virsilaitė, Evelina Dapkevičienė med familj, Diana Wagner med familj, Austra Kaliniene med familj, Audrius Ciupaila med familj, Aivaras Beleckis med familj, Marius Sabanas, Jolanta Nilsson, Arnoldas Utaras, Elvinas Utaras, Raimonda Bartkute med familj, Jolanta Liuziniene med familj, Loreta Katkuvienė med familj, Donatas Praleika med familj, Asta Pečiulienė med familj, Darius Radvilavicius med familj, Asta och Audrius Zaibai, Lolita Zulu med familj, Inga Medelienė med familj, Gedas Sarka med familj, Akvile Jönsson, Akvile Liaugodaite-Johansson med familj, Diana Vitesson med familj, Austra Raizienė med familj, Ilona Butkevičienė med familj, Sandra Sugakovaite med familj, Lina Verpetinskiene, Aiste Stasiulevičiute, Ricardas Žilinskas, Ieva Sturesson, Edvardas Maskoliunas, Reda och Arturas Zukauskas med familj, Jurgita och Marius Marcisaukus, Andreas Meimermondts med familj, Viktorija Kiekšyte med familj, Vaida och Gvidas Klasauskas med familj, Asta och Juozas Juodsnius med familj, Gerda Vasiliauskienė med familj, Tomas Lostys med familj, Violeta Petrutyte med familj och Alvydas Bukontas med familj, Daiva Arelyte och Robertas Janulis med familj, Lina Konciute och Mindaugas Kuzmickas med familj, Andrius Simkus med familj.

Sammanfattning

LFS styrelse skulle gärna vilja gratulera alla som firar ett jubileum, bröllop och andra viktiga händelser. Var snälla och meddela det till styrelsen eller tidningsredaktionen audrone@qedata.se. Glöm inte att skicka en bild.